

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 16-12-2020 r.

Adam Bodnar

IV.7020.4.2014.MK

Pan Mateusz Morawiecki

Prezes Rady Ministrów

Szanowny Panie Premierze!

Pismem z 1 lipca 2019 r., nawiązując między innymi do wcześniejszej korespondencji, opatrzonej numerami IK 1384894.EO oraz IK 1305908.EO, zwracałem się do Pana prof. Łukasza Szumowskiego – ówczesnego Ministra Zdrowia – z prośbą o poinformowanie o aktualnych planach legislacyjnych Ministerstwa, w tym o stopniu zaawansowania prac nad projektowaną ustawą o badaniach genetycznych i biobankowaniu, jak również o załączenie do odpowiedzi kopii projektu oraz istotnych dokumentów, pochodzących z prac nad regulacją tej kwestii (np. opinii naukowych i prawnych). Pismo moje było kontynuacją działań **prowadzonych od 2001 r.**, a dotyczących **uregulowania zasad przeprowadzania badań kodu genetycznego DNA** – zarówno w sprawach cywilnych, jak i poza systemem wymiaru sprawiedliwości.

Następnie – wobec braku reakcji – pismem z 3 marca 2020 r. do Ministra Zdrowia zwrócił się mój zastępca, Pan Stanisław Trociuk.

Niestety, także na to pismo do dziś do mojego Biura nie wpłynęła żadna odpowiedź.

Tymczasem niepokojący stan braku norm w tej bardzo wrażliwej dla każdego obywatela sferze nadal się utrzymuje. Nie chciałbym w tym miejscu po raz kolejny przytaczać całej argumentacji, którą ja i moi poprzednicy przedstawiali w toku już niemal dwudziestoletniej korespondencji w tej sprawie, dlatego w załączeniu przekazuję kopie kilku z dotychczasowych wystąpień Rzeczników i odpowiedzi ministrów. Poprzestanę też na przytoczeniu dobitnego cytatu z raportu Najwyższej Izby Kontroli z 2018 r.: „W Polsce,

mimo dynamicznego rozwoju genetyki, nie ma regulacji prawnych, które określałyby kompleksowo zasady wykonywania poradnictwa genetycznego, bankowania materiału oraz bezpieczeństwa danych genetycznych. Minister Zdrowia nie zorganizował systemu opieki genetycznej i nie stworzył stosownych rozwiązań prawnych w tym zakresie. Raport NIK wskazuje, że kontrolowane jednostki nie zapewniły adekwatnych do zagrożeń rozwiązań techniczno-organizacyjnych, gwarantujących pełne bezpieczeństwo danych genetycznych na każdym etapie wykonywania badania. W związku z brakiem kompleksowych regulacji oraz brakiem nadzoru nad obszarem genetyki, istnieje wysokie ryzyko pomyłek oraz błędnej interpretacji wyników, a także niewystarczającej ochrony danych genetycznych osób badanych” (<https://www.nik.gov.pl/aktualnosci/nik-o-bezpieczenstwie-badan-genetycznych.html>).

W związku z powyższym, powołując się na art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (t. jedn. Dz.U. z 2020 r., poz. 627), zwracam się do Pana Premiera z uprzejmą prośbą o zajęcie się sprawą. Kolejni Rzecznicy występowali bezskutecznie w sprawie wprowadzenia regulacji badań DNA w postępowaniu cywilnym od niemal 20 lat. Będę także wdzięczny za zmotywowanie Ministrów Pana rządu do udzielania Rzecznikowi Praw Obywatelskich odpowiedzi i dokumentacji - na mocy art. 17 ustawy o RPO organy, organizacje i instytucje, do których zwróci się Rzecznik, zobowiązane są do współdziałania z Rzecznikiem i udzielania mu pomocy.

zał. 10

Z wyrazami szacunku

Adam Bodnar

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/